

Dubbelmanifest

THEATER ★★★★★

Valley of Saints

Bronks en Michael Bijmens

Op reis tot 31 maart.

Hij blijft maar paffen. Sigaret na sigaret. Zijn rook vervliegt zoals zijn standpunten. En zij? Zij krijgt enkel water, glas na glas. Zo staan ze tegenover elkaar, in *Valley of Saints* van Bronks: als schrille verschillen. De kapitalist met zijn onbevredigbare zelfbeneveling tegenover de jihadistische met haar elementaire zuiverheidsideologie. Alleen hun uitroeptekens zijn dezelfde. Hoe maak je theater van twee radicalen? Auteur-regisseur Michael Bijmens confronteert geen mensen, maar vertogen. Vastgoedhandelaar Rey (Ruud Gielens) gelooft in geld als de enige universele waarheid, over religies heen. Het meisje dat voor hem op een stoel zit (Aurelie Di Marino), verdedigt haar bekering tot het salafisme al even stug als haar weerzin voor het ontaarde Westen. Samen voeren ze geen dialoog, wel een stellingenoorlog. Geen millimeter wijken ze van hun eigen lijn. Vervoering is dan ook niet de inzet van *Valley of Saints*. Wel een clash van ideeën. Je voelt in de voorstelling vooral de tekstdrijver, die onze focus op moslimextremisme wil counteren door

'Valley of Saints': geen dialoog, wel een stellingenoorlog. © fkp

te wijzen op de even blinde leer van grenzeloos geldbejag en moslimhaat. Bijmens plaatst niet de Syriëstrijder, maar de monomane Rey in de spotlights.

Alleen maak je met retoriek alleen nog geen voorstelling, laat staan voor zestienjarigen. Het beetje vrije lucht in *Valley of Saints* komt van Stalin Abdi's gitaarspel en de lichte ironie die beide acteurs toelaten bij hun straffe twistgesprek. Grijnzend wipt Di Marino heen en weer als een bokser, of speelt ze met bananen. Meteen merk je de dwingende autoriteit van radicalisme: elke komische noot voelt vanzelf als een toegift, als ongepast.

Valley of Saints is urgenter dan veel ander theater, maar kampt met zijn kader. Het zoekt niet de twijfel van radicaliserende jongeren, maar staat wel voor een jong publiek. Het wil een brede roman worden, maar snoert zich op het smalle podium noodgedwongen in tot een strak dubbelmanifest.

WOUTER HILLAERT